

Zikir

Ra'd / 28. Bunlar, iman edenler ve gönülleri Allah'ın zikriyle sükûnete erenlerdir. Bilesiniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur.

Ahzab / 41-42. Ey inananlar! Allah'ı çokça zikredin. Ve O'nu sabah-akşam tesbih edin.

Hadid / 16. İman edenlerin Allah'ı anma ve O'ndan inen Kur'an sebebiyle kalplerinin ürpermesi zamanı daha gelmedi mi? Onlar daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar. Onların üzerinden uzun zaman geçti de kalpleri katılaştı. Onlardan bir çoğu yoldan çıkmış kimselerdir.

Al-i İmran / 191. Onlar, ayakta dururken, otururken, yanları üzerine yatarken (her vakit) Allah'ı anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler (ve şöyle derler:) Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın. Seni tesbih ederiz. Bizi cehennem azabından korusun!

Bakara / 152. Öyle ise siz beni (ibadetle) anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin; sakın bana nankörlük etmeyin!

HADİS...

* Hz. Ebu Hüreyre (ra) anlatıyor: "Resulullah (sav) buyurdular ki: "Allah'ın, yollarda dolaşıp zikredenleri araştıran melekleri vardır. AIIahu Teâlâyı zikreden bir cemaate rastlarsa, birbirlerini "Aradığınız gelin!" diye çağırırlar. (Hepsi gelip) onları kanatlarıyla kuşatarak dünya semasına kadar arayı doldururlar.

Allah, -onları en iyi bilen olduğu halde- meleklerle sorar: "Kullarım ne diyorlar?" "Seni tesbih ediyorlar, sana tekbir okuyorlar, sana tahmid okuyorlar. Sana tazim (temcid) ediyorlar" derler.

Rabb Teâla sormaya devam eder: "Onlar beni gördüler mi?" "Hayır!" derler. "Ya görselerdi ne yaparlardı?" "Eğer seni görselerdi ibâdetinde çok daha ileri giderler; çok daha fazla ta'zim, çok daha fazla tesbihde bulunurlardı" derler. Allah tekrar sorar: "Onlar ne istiyorlar?" "Senden, derler, cennet istiyorlar." "Cenneti gördüler mi?" der. "Hayır ey Rabbimiz!" derler. "Ya görselerdi ne yaparlardı?" der. "Eğer görselerdi, derler, cennet için daha çok hırs gösterirler, onu daha ısrarla isterler, ona daha çok rağbet gösterirlerdi." Allah Teâla sormaya devam eder: "Neden istiâze ediyorlar?" "Cehennemden istiâze ediyorlar" derler. "Onu gördüler mi?" der. "Hayır Rabbimiz, görmediler!" derler. "Ya görselerdi ne yaparlardı?" der. "Eğer cehennemi görselerdi ondan daha şiddetli kaçarlar, daha şiddetli korkarlardı" derler. Bunun üzerine Rabb Teâla şunu söyler: "Sizi şahid kılıyorum, onları affettim!"

Resulullah (sav) sözüne devamlı şunu anlattı: "Onlardan bir melek der ki: "Bunların arasında falanca günahkar kul dahi var. Bu onlardan değil. O başka bir maksadla uğramıştı, oturuverdi." Allah Teâla.. "Onu da affettim, onlar öyle bir cemaat ki onlarla oturanlar da onlar sayesinde bedbaht olmazlar" buyurur."

* Yine Ebü Hüreyre (ra) anlatıyor: "Resulullah (sav) buyurdular ki: "Kim bir yere oturur ve orada Allah'ı zikretmez (ve hiç zikretmeden kalkar) ise AIIah'tan ona bir noksanlık vardır. Kim bir yere yatar, orada AIIah'ı zikretmezse, ona AIIah'tan bir noksanlık vardır. Kim bir müddet yürür ve bu esnada Allah'ı zikretmese, Allah'tan ona bir noksanlık vardır."

*Ebü Said (ra) Resulullah (sav) buyurdular ki "Bir cemaat oturup Allah'ı zikrederse, mutlaka melekler etraflarını sarar, AIIah'ın rahmeti onları bürür, üstlerine sekine iner ve Allah onları yanında bulunan (büyük melek)lere anar."

* Hz. Ebü Musâ (ra) anlatıyor: "Resulullah (sav) buyurdular ki: "İçerisinde Allah zikredilen evlerin misali ile içeriside AIIah zikredilmeyen evlerin misâli, diri ile ölü'nün misali gibidir."

* Hz. Ebü Hüreyre'nin rivâyetinde şöyle gelmiştir: "Resulullah (sav) buyurdular ki: "Allah Teâla hazretleri diyor ki: "Kulum, hakkımda nasıl bir zan yürütürse ben öyleyimdir. O, beni zikredince ben onunla beraberim. O beni içinden geçirirse, ben de onu içimden geçiririm. O, beni bir cemaat içerisinde anarsa, ben de onu, onunkinden daha hayırlı bir cemaatte anırım. O, bana bir karış yaklaşır ben ona bir arşın yaklaşırım. O bana

bir arşın yaklaşır ben ona bir kulaç yaklaşırım. O bana yürüyerek gelirse ben ona koşarak giderim."

* Ebü Ümâme (ra) anlatıyor: "Resulullah (sav) buyurdular ki: "Kim yatağına temiz (abdestli) olarak girer ve uyku bastırınca kadar AIIah'ı zikrederse gecenin herhangi bir saatinde uyanıp da AIIah'tan dünya veya âhiret hayırlarından bir şey isterse AIIah Teâla, istediğini mutlaka ona verir."

* Hz. Muaz İbnu Cebel (ra) anlatıyor: "Kul, kendini Allah'ın azabından kurtarmada zikrullahtan daha müessir bir ameli işlememiştir."

SALAT, Allah'tan rahmet, meleklerden istiğfar, müminlerden dua demektir. Burada aynı fiilin, Allah'a ve meleklerine isnad edilmiş olması açısından rahmet ve istiğfarı kapsayan özel bir yardım mânâsını ifade etmesi gerekir. O'na kavuşacakları gün, öldükleri veya kabirden çıktıkları, yahud cennete girdikleri gün esenlik dilekeleri selamdır. Her türlü sakınca, afetlerden selamet, uzaklık haberidir.

PIRLANTA SERİSİ...

Anmak, hatırlamak, yâdetmek ma'nâlarına da gelen zikir; sofilerce, Allah'ın ad ve ünvanlarının teker teker veya birkaçının birarada tekrar edilmesinden ibarettir. Zikir, Allah'ı münferiden veya topluca anma yollarının (tarikatlara) bazılarında «ÖŞÖâ, bazılarında mürşid ve rehberin tayinine göre bazılarında da daha değişik isim ve ünvanlarla edâ edilir.

Zikir de, tıpkı şükür gibi hem lisân, hem kalb, hem beden, hem de vicdanın bütün erkânıyla yerine getirilen bir vazife ve bir kulluk borcudur. Cenâb-ı Hakk'ı bütün esmâ-i hüsnasıyla, bütün sıfât-ı kudsiyesiyle yâd etmek, hamd ü senâsıyla gültmek, tesbih u temcîdlerle gerilmek, kitabını okumak, O'nun rehberliğine sığınmak; kâinat kitâbındaki âyât-ı tekvîniyesini ma'nâyı harfiyle mırıldanmak; aczini, fakrını duâ ve münâcât lisânıyla ilân etmek... Evet, bütün bunların hepsi lisâna âit birer zikirdir.

Emir ve yasakları ciddî bir duyarlılıkla hayata taşıyıp yaşamak, her emir ve her yasakla kendisine yapılan teklifleri vicdanında hissederek, ihtiyaçla emirlerin ifâsına koşmak ve derin bir mes'ûliyet şuuruyla yasaklardan kaçınmak da bedenî zikirdir ki lisânla yapılan zikrin derinliği de büyük ölçüde bu ikinci zikirden kaynaklanmakta ve bu "anilmerkez" güçle bir ölümsüz ses hâline gelmektedir. Bedenî zikir daha çok, ulûhiyet kapısının tokmağına dokunarak, o dergâha kabul yollarını araştırarak ve beşerî olan acz u fakrimizi ilân ederek İlâhî kudret, İlâhî kuvvet ve İlâhî gnâyâ ihtiyacımızı arz hamlesidir.

Evet, zikreden ve zikrinde ısrarda bulunan zâkir, Cenâb-ı Hakk'la mukâvele yapmışçasına hıfz u himâye ve inâyet seralarına alınmış olur ki " -Anın Beni ki anayım sizi" (Bakara, 2/152) İlâhî fermânı da fakrın ayn-ı kuvvet, aczin ayn-ı gınâ hâline geldiği bu sırlı keyfiyeti ifâde etmektedir.

Yani siz, Allah'ı zikir u fikr u ibadetle yâdedeceksiniz, O da sizi teşrîf ve tekrîmle anacak.. siz duâ ve münâcâtlarla O'nu mırıldanıp duracaksınız, O da icâbetle size lütuflar yağdıracak.. siz dünyevî işlerinizin arasında O'nu unutmuyacaksınız, O da dünya ve ukbâ gâilelerini bertaraf ederek sizi ihسانla şereflendirecek.. siz yalnız kaldığınız zamanlarda da O'nunla dolup taşacaksınız, O da yalnızlıklara itildiğiniz yerlerde size "Enîs u Celîs" olacak.. siz rahat olduğunuz zamanlarda O'nu dilden düşürmeyeceksiniz, O'da rahatınızı kaçırın hâdiseler karşısında rahmet esintileri gönderecek.. siz O'nun uğrunda cihad edip O'nu cihana duyuracaksınız, O da sizi dünya ve ukbâ zilletlerinden kurtaracak.. siz O'nun yolunda ihlâslı olacaksınız, O da sizi gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, insan tasavvurunu aşan hususî iltifat ve hususî pâyelerle şereflendirecek... Böylece, zikir arzusu, zikir cehti, zikre mazhariyet nimetiyle kıymete ulaşacak, derken Allah da bu tevfiik ve hidâyet lütfunu hususî ihسانlarıyla daha bir buudlaştırıcaktır ki, " Bana sürekli şükredin ve sakın nankörlüğe düşmeyin!" (Bakara, 2/152) Emr-i Rabbanisi de işte, zikirden şükre, şükürden zikre bu salih dâireyi ihtar etmektedir.

Zikir bütün ibâdetlerin özüdür ve bu özün özü de Kur'ân-ı Kerîm'dir. Ondan sonra da, Hazret-i Sâhib-i Şeriat'tan sâdır olan nurlu sözler gelir.

Cehrî, hafî her şekliyle zikir, duygu, düşünce ve şuur çevresinde halkalanan ziyâ-i sübuhât-ı vechin bedene taşınması ve rûha mâl edilmesi ameliyesidir.

Zikir, Cenâb-ı Hakk'ın gizli-açık nimetleri karşısında O'nu ins-cin herkese ilân etmenin ünvânıdır. Bu ilân kesildiği an yeryüzü ve ondaki varlıkların da hikmet-i vücudu kalmaz. Peygamber beyânıyla -aleyhi ekme'lü't-tehâyâ- yeryüzünde "Allah Allah" diyenlerin kalmayışı Kıyametin kopmasıyla iribatlandırılmıyor mu?..

Hangi şekliyle olursa olsun "zikrullah" yolu Hakk'a ulaşma yollarının en kavîsi ve en emînidir. O olmadan Hakk'a vuslat zordur. Evet, vicdanların şuurla O'nu anması, letâifin O'na dem tutması ve lisânın bu armoniye tercümân olması sonsuzluk yolunun yolcuları için ne tükenmez bir zâd u zahîre ve ne bereketli bir kaynaktır!

Zikrullah, kurbet helezonunda bir seyahattir; dil, duygu, gönül bir koro teşkil edip de Allah'ı anmaya durdu mu insan bir anda kendini sırlı bir asansör içinde bulur ve bir lahzada rûhların uçuşup durduğu iklime ulaşır. Ulaşır da gök kapılarının aralığında neler neler seyreder..!

Zikrullahın muayyen bir vakti yoktur. Namaz bütün ibâdetlerin pîri ve din sefinesinin direği olduğu hâlde belli zamanlarda edâ edilir ve edâ edilmesi caiz olmayan vakitler de vardır.

Zikrullah ise, zamanın her diliminde serbest dolaşıma sahiptir ve herhangi bir hâl ile de mukayyet değildir. " -Onlar Allah'ı ayakta, oturarak, hatta yan gelip yatarken de anarlar" (Âl-i İmrân, 3/191) fehvâsınca, ne zaman itibârıyla ne de hâl itibârıyla zikrullah'a tahdid konmamıştır.

Kitab, sünnet ve selef-i salihînin eserlerinde, zikrullahdan daha fazla birşeye terğib ve teşvîk yapıldığını hatırlamıyorum. Namazdan, cihada kadar o, her ibadetin içinde can gibidir, kan gibidir.

Ancak, herkesin zikri, zikredilenin onun duyguları üzerinde te'siri ölçüsündedir ki; sofiler buna "müşâhede" veya "huzur-u kalb" derler. Bazıları, Cenâb-ı Hakk'ı anarak bir sırlı yol ile kalbinde O'na ulaşır. Bazıları da vicdanlarında O'nu "kenzen" bilir ve derûnlarındaki nokta-i istinât ve nokta-i istimdât sayesinde sürekli maiyyette olur. Bu seviyenin insanları için her yeni anış, bir inkitâ vesilesi olması itibârıyla cehalettir. " - Allah biliyor ki ben O'nu şimdi anmıyorum, anmak ne demek, ben O'nu hiç unutmadım ki..!" sözü de bu anlayıştaki insanların düşüncelerini ifâde etmek için sadır olmuştur.

TEHLİL, TAHMİD, SALA VAT VE İSTİĞFARIN FAZİLETİ

"La ilahe illallah — Allah'tan başka Allah yoktur." kelimesi ile "El hamdülillâhi" kelimesinin ve salâvat getiriminin Allahü Teâlâ'dan mağfîret dilemenin fazileti şudur ki, bunun için Resûlullah Efendimiz şu hadisi buyurmuştur:

—Kulun işlediği iyiliği kıyamet günü teraziye vururlar. Ama "La ilahe illallah",teraziye konulma?.. Şayet konulmuş olsaydı, yedi kat göğün, yed kat yerin, yerlerde ve göklerde olan şeylerin tümünden ağır gelirdi.

Yine Resûlullah Efendimiz buyurmuştur ki:

-Eğer "La ilahe illallah" diyen kişi, onu, sıdk ile demiş olsa, o kişinin yeryüzündeki topraklar sayısınca günahı olsa bağışlanır.

Resul aleyhisselâm yine buyurdu ki:

-Bir kimse, her namazın ardında otuz üç kere "Sühbânallah" ve otuz üç kere "Elhamdülillallah" ve otuz üç kere "Allahü Ekber" dese ki, hepsi 99 olur, yüzüncüde de:

—"Allah'tan başka ilâh yoktur. BİR'dir, O'nun ortağı yoktur. Bütün mülk onundur. Her şeyi yapmağa kudreti yetişir."

Dese onun bütün günahları yargılanır, eğer çöllerin kumlan kadar da olsa o günahlar affedilir. Eğer bir kişi, "La ilahe illâllahu vahdehu la serikeleh, lehülmülkü ve lehül hamdü ve hüve âlâ külli şey'in kadir" kelimesini günde yüz kere okusa, on köle azat etmek kadar sevaba da erer. O kişinin defterine 100 sevap (hasenat) yazılır. Yine Resûlullah Efendimiz şöyle buyurmuştur: Tehlil'de bu sevaplardan başka 100 günah silinir, o gün akşama kadar şeytanın şerrinden emin olunur. Hiç bir kimse, hiç bir ibadetle bu dereceye varamaz. Resul aleyhisselâm yine buyurdu ki: Bir kimse la ilahe illallah kelimesini ihlâsla, yüreğinin bütün hâlisiyeti ile söylemiş olsa, o

kişi cennete girer. Haber-i Sahih'te bildirilmiştir ki, bir kimse bu tahlili yaptıktan sonra Hzret-İ İsmail sülâlesinden dört köleyi azal etmiş gibi olur.

ALLAH (CC) ZİKRETMENİN KARŞILIĞI

Adamın biri her zaman "Allah Allah" diye zikreder bu zikirden dolayı ağız bal yemiş gibi tatlanırdı.

Bir gün şeytan gelip:

"Ne durmadan Allah Allah deyip duruyorsun bunca zamandır Allah demene karşılık bir kerecik olsun Allah (c.c.) "lebbeyk kulum." dedi mi sana. Hiç sende utanma sıkılma yok mu? daha ne kadar Allah deyip duracaksın?" dedi.

Bunun üzerine adam utandı sıkıldı zikri bıraktı. Gönülü kırılmış bir hâlde yattı uyudu.

Rüyasında Hz. Hızır'ı gördü. Hızır ona:

"Neden yaptığın güzel işi terk ettin "Allah Allah" diye zikretmeyi bıraktın." dedi.

Adam:

"Yaptığım onca zikre karşılık verilmedi, "lebbeyk buyur-" sesi gelmedi. Kapıdan kovulmaktan korktum." dedi.

Bunun üzerine Hz. Hızır:

"Senin Allah demen, Allah'ın (c.c.) lebbeyk kulum -buyur kulum demesidir, Allah (c.c.) isminin zikrini herkese nasip eder mi, bunu sana nasip etmesi az şey mi?" dedi.

ANAHTARIN DIŞLİLERİ

Bir hadis meâlîni hatırlayanlar, Veheb bin Münebbih'e sordular: "Cennetin anahtarı "Lâ ilâhe illâllah" değil midir?" Cevap verdi: "Evet, Cennetin anahtarı Kelime-i Tevhid'dir. Ancak anahtarın dişleri eksik olmamalıdır. Sadece söylenip şuurla düşünülmemeyen bir Kelime-i Tevhid, dişleri eksik anahtar gibidir. Dualar okunup zikirler yapılırken mânâya dönülmeli, iç âleme dalınmalı, tefekkür ve vicdani muhasebe yapılmalı ki, maksat hâsîl olsun: Anahtarın Cennet kapısını açacak dişleri de te'min edilmiş olunsun."

KASAP TAHİRİN TESBİHİ

"O'nu tanıyan ve itaat eden zindanda dahi olsa bahtiyardır. O'nu unutan saraylarda da olsa zindandadır, bedbahttır." (Bediüzzaman)

Kunduracılar esnafından iri yan, cesur bir adam. Afyon ve civarını haraca bağladığı için "Belâlı Tahir" diye tanınırken, karısına sarkıntılık eden bir alçağı kösele bıçağıyla doğrayınca, "Kasap Tahir" diye anılmaya başlamış.

Hem ellerinden hem ayaklarından prangaya vurulan idam mahkûmu Tahir, hücrelerinden hava almak için hapishane bahçesine çıkarıldığı zamanlarda bile bu zincirlerle dolaşırken, bir gün bahçede Üstad Bediüzzaman'la karşılaşır.

Üstad'ın "sûreti"nden "siyref"ini okuyan Kasap Tahir, derdini ummana atmanın kıvranışı içinde:

-Ne olur bana dua buyurun! Kurtarın beni bu halden Hocam!., diye yalvarıp yakarınca, Üstad:

-Bu sana takılan şeyler, senin idam mahkûmiyetinin zincirleri değildir! Senin tesbihindir bunlar!.. Sen namazına başla, teşbihini çek, ben de dua edeceğim, inşaallah kurtulursun!., diye nasihatte bulunur.

O andan itibaren Allah dostunun gönül frekanslarıyla ihtizaza gelen Tahir, madden ve manen temizlenip tahir hale gelir ve namaza başlar. Namaz sonunda kendisini bağlayan zincirlerin halkalarını bir bir sayar. Bir de ne görsün; tamı tamına otuz üç halkadır zincir. O andan itibaren o zinciri de teşbih edinir temiz Tahir...

Ve günler, haftalar, aylar derken, bir süre sonra Üstadının kerameti gerçekleşir ve daha önce ruhu hürriyetine kavuşan Tahir, 1950 affıyla da cismi hürriyetine kavuşur